

Skolenes landsforbund
Postboks 8783 Youngstorget 0028 OSLO

Besøksadresse: Møllergt. 20
Tlf: 23 06 13 62, Fax: 23 06 13 83
E-post: skolenes@skolenes.no
Org.nr.970 533 362
Bankgiro: 9001 06 00119 Postgiro: 0807
2364628

Utdanningsdirektoratet

post@utdanningsdirektoratet.no

Deres ref: 2008/3341

Vår ref:SG/760.2-24

Dato: 18.03.09

Høring – Endring i forskrift til Opplæringsloven kapittel 3 og 4, og endring i forskrift til Privatskoleloven kapittel 3 og 4

Skolenes landsforbund viser til direktoratets høringsbrev av 19.12.08.

Ny kapittelinndeling

Utdanningsdirektoratet foreslår at nytt kapittel 3 i forskriften til opplæringsloven blir et felles kapittel om individvurdering i grunnskolen og videregående opplæring, med en parallell struktur i forskriften til privatskoleloven

I det følgende kommenterer vi forslagene til endringer i forskriften til opplæringsloven. Dersom ikke annet er nevnt, gjelder disse merknadene også forslag til endring forskrift til privatskoleloven.

Forbundet anser ikke at argumentene for å samle alle bestemmelsene om vurdering i grunnopplæringen i ett kapittel er tilstrekkelig sterke for å gjennomføre denne endringen. Hensynet til brukervennlighet - et av direktoratets sterkeste argumenter for endringen – er etter vår oppfatning nettopp det som taler sterkest mot å samle alle vurderingsbestemmelsene. Både lærere, foresatte og elever vil lettere forholde seg til et sett regler som gjelder i det aktuelle skoleslaget, enn et regelverk der en må ”plukke ut” relevante bestemmelser i større grad enn i de nå gjeldende forskriftene.

Formålet med vurderingen

Skolenes landsforbund er enig med direktoratets ambisjon for vurderingens formål med hensyn til å styrke undervisvurderingen og en vurderingspraksis som har læring som mål.

Men spørsmålet blir om de foreslåtte regelendringene i realiteten vil – eller kan – bidra til en vurderingspraksis og – kultur om styrker vurdering som er sitert fra St. meld. nr 31: *Tilbakemeldinger underveis i opplæringen, dvs. tilbakemeldinger som er ikke-evaluerende, støttende, spesifikk og blir gitt i situasjoner hvor arbeidet pågår, er et av de mest effektive virkemidlene for å heve elevenes læring”*

Forbundet stiller seg bak ovenstående utsagn, og ser det som helt sentralt i ”oppdraget” fra Stortinget. Vår vurdering av helheten i det foreliggende forslag til regelendringer er at det ikke oppfyller dette oppdraget på en god nok måte, ved at det overfokuseres på dokumentasjon som underlag for individenes juridiske rettigheter og skoleeiers juridiske plikter. Vi tror derfor at de foreslåtte regelendringer vil svekke – snarere enn styrke - den type konstruktive tilbakemeldinger til elevene i læringssituasjonen som vi har sitert fra St. meld. nr. 31.

Dette mener Skolenes landsforbund er svært beklagelig, og det er blant annet på denne bakgrunn vi ber Utdanningsdirektoratet trekke tilbake forslagene i forslagets del II (§§ 3-11 – 3-16. Mer om dette nedenfor.

Begrepsavklaringer

Direktoratet problematiserer i høringen at en i dagens bestemmelser operer med ”kryssende begreper som undervisvurdering, sluttvurdering, vurdering uten karakter og vurdering med karakter”. På denne bakgrunn foreslås en ny struktur i kapittel 3, der en går inn for å innføre begrepene *undervisvurdering* og *sluttvurdering* som et overordnet begrepspar.

Skolens landsforbund stiller spørsmål ved om dette er et grep som i realiteten bidrar til å klargjøre begrepsbruken og vurderingens formål på en bedre måte, verken for skoleeierne, lærerne, elevene eller de foresatte.

Når vi ser hvordan direktoratet foreslår begrepssettet implementert i de enkelte §§, er det vår oppfatning at det legges til rette for den formelle og grundig dokumenterte vurderingen, på bekostning av den mer uformelle, læringsstøttende vurderingen som gis elevene under det løpende arbeidet.

Krav til dokumentering

Det er nettopp gjennom forslagene til bestemmelser om dokumentering i §§ 3-11 - 3-16 at vi mener direktoratet ”heller barnet ut med badevannet” fullstendig i forhold til de gode forsettene. Slik forbundet ser det, vil kravene på dokumentasjon vri fokuset bort fra læringsstøttende tilbakemeldinger og over mot en byråkratisk dokumentasjonspraksis.

Klarest synes vi dette blir i § 3-11, der det foreslås innført obligatoriske halvårlige elevsamtaler mellom den enkelte elev og den enkelte faglærer.

Det legges etter vår oppfatning opp til en vurderingspraksis som vil ta mye tid og fokus bort fra undervisninga. Kunnskapsdepartementet har som kjent satt ned et eget utvalg – *Tidsbrukutvalget* - som skal se på tidsbruken i skolen blant annet ut fra bekymringen for at rapportering, dokumentasjon, møter, administrative oppgaver og rapportskrivning øker på bekostning av skolens kjerneoppgaver.

Vi ser konsekvensene av forslagene 3-11 – 3-16 å stå i sterk motsetning til forventningene til forslag fra dette utvalget.

Vi reagerer også kraftig på at det her (§ 3-16) foreslås at ”*det er skoleeigaren som avgjer krava til form, omfang og innhald i dokumentasjonen utover det som går fram av føresegnene her.*”

Dette er etter forbundets oppfatning en ansvarsfraskrivelse som gir den enkelte kommune/fylkeskommune rett til å fastsette noe som i realiteten ville bli lokale forskrifter om vurdering. Dette reiser store juridiske spørsmål – som ikke drøftes i høringen – og som blant annet vil kunne begrense den enkeltes rett til en rettslig prøving av om opplæringsrettigheter er oppfylt. Dessuten vil en overføring av forskriftskompetanse på denne måten legge veien åpen for at det utvikler seg store forskjeller i så vel vurderingspraksis som dokumentasjonspraksis. På denne måten ser vi at den enkelte kommune/fylkeskommune selv får råderett over å legge til rette for en praksis som betoner byråkratiske dokumentasjonsordninger på en måte som støter an mot så vel lærernes profesjonelle skjønn som elevenes behov for læringsstøttende tilbakemeldinger.

På denne bakgrunn konkluderer vi med at skolen er bedre tjent med at de nå gjeldende bestemmelser videreføres, og at forslaget til nye §§ 3-11 til 3-16 trekkes tilbake

Merknader til enkeltparagrafer for øvrig

Grunnlaget for vurdering i fag (§ 3-3)

Slik vi leser direktoratets merknad og den forslåtte teksten i paragrafen legges det fulle ansvaret for å dokumentere grunnlag for vurderingen på den enkelte lærer. Skolenes landsforbund avviser innføring av en slik utvidet plikt, og mener at nå gjeldende bestemmelser må videreføres.

Skolenes landsforbund støtter alternativ A m.h.t kroppsøvningsfaget, dvs. at det også i videregående opplæring bør legges vekt på de individuelle forutsetningene i dette faget, slik det etter gjeldende forskrift er i grunnskolen.

Karakterskala i fagopplæringen (§ 3-4)

Skolenes landsforbund ser ikke behovet for å opprettholde tredelt skala for fag-/ svenneprøven og kompetanseprøven. Vi ønsker ikke en videre utvikling i retning av ”A- og B-fagbrev”. Bestått prøve skal bety at man er i stand til å arbeide i faget, og det er derfor tilstrekkelig med todelt skala (bestått/ikke bestått).

Føring av fravær på vitnemålet i grunnskolen (§ 3-5)

Skolenes landsforbund kan ikke se at det er framført gode grunner til å innføre en ordning med at fravær føres på vitnemålet fra grunnskolen. Forbundet støtter ikke dette forslaget.

Karakter i orden og atferd (§ 3-6)

Skolenes landsforbund ønsker at karakteren ikke føres på vitnemålet.

Vitnemål i videregående opplæring (§ 3-41)

Fritak for krav til eksamen i felles fag er fanget opp i høringsutkastet gjennom henvisning til § 1-13 i forskrift til opplæringsloven. I denne paragrafen (1-13) omtales praksiskandidaten som privatist. Dette skaper uklarhet i fylkeskommunenes krav til hva sluttvurderingen faktisk skal omfatte.

Vi foreslår at praksiskandidatbenevnelsen bør brukes i forskriften som tydeliggjøring. Dette gjelder også i § 3-37 *Om rett til dokumentasjon* (der bare elever og privatister omtales).

Adgang til å bruke skriftlige vurderingsuttrykk som alternativ til tallkarakter i halvårsvurderingen fra 8. årstrinn

Direktoratet kommer ikke med forslag på dette punktet, men ber om høringsinstansenes syn. Skolenes landsforbund er av den klare oppfatning at slike skriftlige vurderingsuttrykk vil være et godt alternativ til tallkarakterer i grunnskolen. Slike vurderingsformer vil etter vår oppfatning lettere kunne tilpasses en vurderingspraksis som samsvarer med det skisserte formålet for vurdering som vi har omtalt og gitt støtte til ovenfor.

Vi forutsetter at vei heller ikke ved slike ordninger utvikler en vurderingspraksis der kravet til dokumentasjon tar overhånd.

Videre finner Skolenes landsforbund stor interesse for forslaget om forsøk uten eksamen slik statsråden presenterte det på Elevtinget 2009.

Med vennlig hilsen
SKOLENES LANDSFORBUND
Stein Grøtting /s/
forbundsleder

